

ROTTERDAMSCHER COURANT.

VRIJDAG 5 SEPTEMBER.

Buitenland.

LONDEN den 3 september.

Het Hof verliet het paleis van Holyrood te Edinburg laatstleden zaterdag morgen en kwam, nadat H. M. en prins Albert onder weg een bezoek aan de Hertogin van Kent, op het kasteel van Abergeldie, afgelegd hadden, des avonds van dien dag te Balmoral aan.

— De generaal-majoor G. Buller, die in de Krim het bevel over eene brigade der ligte divisie voerde en zich vroeger in de Kaapkolonie zeer verdienstelijk maakte, is, als opvolger van sir H. W. Barnard, wien het bevel te Shorncliffe is opgedragen, tot bevelhebber der troepen in de Ionische eilanden benoemd.

— Volgens eene berekening in de *Morning Post* hebben de kosten van den laatsten oorlog tachtig millioen ponden sterling bedragen.

— De Koninklijke Familie van Oude, met een bijzonderen trein van Southampton naar deze hoofdstad gekomen, besloeg, met haar gevolg, zeven rijtuigen, terwijl voor de goederen zes wagens vereischt werden. Het vervoer heeft hun £ 100 gekost en de huur van Holfordshouse, in Regentpark, is tegen £ 550 in het jaar vastgesteld. Toen de Koningin-Weduwe zich uit haar rijtuig in de voor haar bestemde waggon begeven zou, verliet een half uur in overleggingen hoe H. M. dit zou kunnen doen zonder door de menigte gezien te worden. Eindelijk werd, met de hulp van den stationschef, den heer Walker, van den tolk, den heer Brandon, en van de gesnedenen, eene soort van laan uit stukken van verschillend lijnwaad gevormd. De heer Brandon stelde zich toen aan het portier, en hielp de Koningin, met den rug naar haar toe gekeerd, om haar door zijnen aanblik niet te ontbeelden, uit het rijtuig stappen, waarop zij, zonder gezien te worden, de laan doorging en de waggon bestreeg, van welke de blinden terstond werden opgehaald, waarna de trein zich in beweging stelde.

— Het verdrag over de handelende verandering van het gebied over Groot-Amerika wint meer en meer veld en wordt door den *Times* uit eene half-officiële bron bevestigd. Reeds zou tusschen Groot-Brittanje en den Staat van Honduras een verdrag geteekend zijn, welks hoofdbepalingen in een waarborg der onzijdigheid van het grondgebied bestaan hetwelk de spoorweg doorloopen moet, en der onafhankelijkheid van de aan de beide uiteinden liggende havens. Engeland zou daarentegen aan Honduras het eiland Ruatam en de twee andere eilanden, onder den naam van Basielanden bekend, afstaan.

— De *Times* wedersprekt op officiële wijze het gerucht dat Portugal de afzending van een Engelsch eskader naar Lissabon, tot ondersteuning bij het dempen der daar ontstane onlusten over de hoogte broodprijzen, verzocht zou hebben. Volgens de jongste berichten is de rust in die hoofdstad volkomen hersteld.

— Het stoffelijk overschot van sir W. Temple, laatstelijk gezant van Engeland te Napels, is, na van Londen derwaarts overgebracht te zijn, laatstleden zaterdag in het familiegraf te Romey bijgezet, waar reeds acht leden van het geslacht der *Palmerstons* rusten. Geen uiterlijke praal vergezeld deze rouwplegtigheid. Lord *Palmerston* was de eerste rouwdrager, en behalve hem waren nog een tiental leden der familie of bijzondere vrienden des afgestorvenen in de kerk tegenwoordig.

— Wederom heeft eene nieuwe moordgeschiedenis groote verslagenheid te weeg gebracht. Zekere *John Dance* te Dadey werd vroeger door zijnen oom, den heer *Barr*, logementhouder aldaar, als brouwer enz. gebezigd, en vette toen genegenheid voor diens dochter, *Ann Barr*, op. Dit hoofd van zijne verslaaftheid aan den drank en verdere ongeregelde levenswijze mishaagde dit de ouders en werd hij uit zijne betrekking ontslagen, maar bleef zijnen oom van tijd tot tijd bezoeken en om de hand van het meisje aanhouden, nu en dan met bedreiging dat hij haar het leven benemen zou, indien hij die niet verkreeg. Laatstleden zaterdag kwam hij daar andermaal, in zeer beschonken toestand, en verkreeg bevel tot vertrekken, waarop hij zijne nicht toevoegde dat zij hem dit niet andermaal zeggen zou. Te huis gekomen verklaarde hij op nieuw naar het huis van *Barr* te zullen gaan en deed zulks ook, in wederwil der afmaning van zijne zuster. Het was nu middernacht en het huis aan de voorzijde gesloten, doch *Dance* trad aan de achterzijde binnen en vond daar zijne tante en nicht nog met eenig huiselijk werk bezig. Onverhoeds haalde hij nu eene pistool te voorschijn en joeg het meisje een schot door den hals en de onderkaak, zoodat zij bloedende en bewusteloos op den grond stierf. Terstond daarop knalde een tweede schot en viel de verdwaasde jongeling nevens zijn slag-offer neder. Hij had de pistool nabij zijn linkeroot geplaatst en zich de hersenen verpletterd, zoodat hij terstond dood was. Een wondheeler werd onverwijld geroepen en verbond de wonden van *Ann Barr*, die zondag morgen nog wel leefde, maar in nagenoeg hopeloozen toestand verkeerde.

PARIS den 3 september.

Het Regeringsblad deelt heden mede, dat prins Napoleon, door het slechte weder genoodzaakt van zijne reis naar de Noordkaap af te zien, den 1sten II. te Christiania is aangekomen en dat hij van daar naar Stockholm zou gaan, om vervolgens naar Frankrijk terug te keeren.

— De maarschalk *Serrano* zal te Biarritz blijven zoo lang de Keizer aldaar vertoeft. Daarentegen wordt de heer *de Turgot* spoedig in deze hoofdstad verwacht, waar de heer *Escosura*, voormalig minister van binnenlandsche zaken in Spanje, aangekomen is.

— De politie is geslaagd in het hier ter stede opsporen van *Marie Chauriol*, die verdacht werd van, in den nacht van 26 op 27 II., haar tienjarige nichtje, dat door een visscher gered is, bij de brug van Neuilly in de Seine geworpen te hebben. Bij hare arrestatie heeft zij beweerd en later volgehouden dat het meisje, in weerwil van hare herhaalde vermaningen en bestraffingen, zich te ver over de borstwering gebogen en zoo in het water gestort is, terwijl zij, de gearresteerde, geen hulp geroepen heeft, uit vrees van, ofschoon onschuldig, voor de daderes gehouden te worden. Het kind, in hare tegenwoordigheid gebracht, bleef echter volhouden dat zij door hare tante in de rivier is geworpen.

— Te Boulogne heerscht thans eene vreemdsoortige ziekte, die voornamelijk jonge kinderen aantast en ten grave sleept. Zij is eene soort van allerhevigste croup en brengt eene spoedig volgende verstikking te weeg. Twee der vier kinderen van ééne familie, welke in die stad aan wal gekomen was, stierven binnen den tijd van twee uren, en het derde den volgenden dag te Parijs, werwaarts de wanhopige ouders gevlugt waren.

— Het aantal der troepen welke sedert het bevel om de Krim te verlaten te Marseille ontscheept zijn bedraagt ongeveer 120,000 man. De militaire intendanten en de officieren der administratie zijn thans te Aix bij elkander, en houden zich met het regelen der betaling aan het Oosters leger bezig.

— In een dagblad van Savoye leest men de volgende anecdote: Toen ten jare 1792 eene commissie uit het bewind der Fransche Republiek een oud adellijk slot in Savoye binnendrong, hetwelk tot nationaal eigendom verklaard was, vond zij daar eene schilderij, welke een tooneel uit den zondvloed voorstelde en in een der hoeken waarvan een lid van het adellijk geslacht gezien werd, met een parusommet tot in de hemel, welke hij op het punt van te verdrinken, den aartsvader *Noach* overreikt, en waarop deze woorden te lezen waren: „Red ten minste onze familiepapieren.”

— Een telegrafisch bericht uit Madrid van den 2 dezer meldt, dat de spoorweg van Madrid naar Cadix over Sevilla en Cordova verklaard is eene linie van den eersten rang te zijn.

KEULEN den 3 september.

H. M. de Koningin der Nederlanden is, onder den naam van Gravin van Buren, laatstleden vrijdag te Baden Baden aangekomen en nam haren intrek in hetzelfde hôtel waar de Hertogin en prinses *Maria* van Cambridge zich sedert veertien dagen bevinden. De Prins Regent van Baden kwam den volgenden dag derwaarts, om bij de Koningin en de Prinsessen een bezoek af te leggen en dienzelfden avond naar Karlsruhe terug te keeren. De sedert geruimen tijd kranke groothertog *Lodewijk* van Baden wordt eerlang te Baden Baden te gemoet gezien.

— De Keizer van Oostenrijk heeft eergisteren prins *Kalemaki*, ambassadeur der Porte, gehoor verleend. Eerstdaags vertrekt Z. M. naar Heiligenblick in Carinthie.

Men heeft te Weenen tijding dat de heer *von Boutsieff* audientie bij den Sultan gehad heeft, alsmede dat de Turksche minister van oorlog zijn ontslag heeft ingediend.

— Een Weener dagblad zegt dat eene nieuwe nota der Napelsche Regering aan de Westersche Mogendheden ingediend is, in verzoenenden geest geschreven en berekend om den slechten indruk welken de eerste gemaakt had uit te wischen. De Fransche gezant, baron *Branier*, zou zich daarmee voldaan hebben verklaard. Eene diplomatieke zending van den baron *Hübner* over deze aangelegenheid wordt te Weenen in twijfel getrokken.

— De grootvorst *Nicolaas* en de grootvorstin *Aleksandra*, alsmede prins *Peter* van Oldenburg, zijn den 2sten laatstleden te Moskou aangekomen.

Binnenland.

's GRAVENHAGE den 3 september.

De Minister van Marine heeft ter kennis van belanghebbenden gebracht, dat in den loop dezer maand, op nader te bepalen datum, het kustlicht op Schokland tijdelijk zal worden gebluscht, wegens de vernieuwing van den lichtopstand, en dat gedurende den tijd daartoe benoodigd op dat eiland zal ontstoken worden een hulplicht, dat den geheelen horizon zal verlichten en op gelijke hoogte staan zal als het thans aldaar brandende kustlicht.

— Dezer dagen werd alhier in het local *Diligentia* de vijfde jaarlijksche algemeene vergadering gehouden van de vereeniging van fabriek- en handwerk-nijverheid in Nederland. Behalve de leden van het hoofdbestuur waren uit onderscheiden afdelingen afgevaardigden opgekomen.

De voorzitter der vereeniging, de baron *Forstner van Dambeny*, opende haar met eene gepaste toespraak, waarbij, met een terugblik op de geboorte en verderen wasdom der vereeniging, zoo mede op hare aanvankelijke goede uitkomsten voor de industrie, opgewekt wordt tot meer algemeene deelneming, vooral bij de industriëlen,

die haar grootste belang bij de uitbreiding, bij de ontwikkeling der vereeniging moeten hebben. Dan, maar ook dan alleen eerst kan de werkring eene meer algemeen nuttige strekking erlangen. Reeds nu heeft de nog korte ondervinding geleerd dat het in Nederland niet ontbrak aan mannen doordrongen van de waarheid, dat, gelijk op elk gebied, zoo ook hier, stilstand achteruitgang is. Daarvan getuigen de oprichting van zoo vele zuster-vereenigingen, op het voorbeeld der algemeene, in het leven geroepen; de verhoogde belangstelling in het lot van den arbeider, de aangewende pogingen tot het daarstellen van inrigtingen tot onderwijs, van den aankomenden handwerksman, de geschriften over nijverheid en fabriekwezen en meer andere verschijnselen die men heeft kunnen ontwaren nadat de schok eenmaal gegeven en samenwerking tot een gemeenschappelijk doel tot stand was gebracht. Maar juist die uitkomsten regtigen tot meerdere deelneming, tot grootere ondersteuning van zoo vele ijverige pogingen in het belang der volkwelvaart. De strekking der openingsrede, zoomede die van het daarna uitgebragt jaarverslag, was dan ook doorgaande om meerdere toetreding uit te lokken, waarvan de geringe geldelijke opoffering voor het lidmaatschap zeker niet kan terughouden. De toekomst van onze jeugdige arbeiders, de belangen van den handwerkstand, ze zijn innig verknocht aan den bloei eener vereeniging wier doel is de bevordering der belangen van beiden, te gelijk met nog zoo veel wat fabriek- en handwerk-nijverheid nuttig kan zijn.

Het hierna, namens den secretaris, den heer *Hermans*, uitgebragt jaarverslag gaf een geleidelijk en getrouw verhaal van de lotgevallen en verrigtingen der vereeniging. De meer huishoudelijke bijzonderheden daarlatende, teekenen wij alleen de meer belangrijke daadzaken of omstandigheden hier aan, onder opmerking dat veelal geklaagd wordt dan eens over de werkeloosheid, dan weder over de weinige werkzaamheid van onderscheiden afdelingen, schoon hier en daar vooruitgang en krachtige ontwikkeling van andere er tegenover staat. Het getal gewone leden bedraagt 397, dat der buitengewone 17, dus te zamen 414 leden. De afdelingen Doetinchem, Leeuwarden en Leerdam hebben zich ontbonden; Amstervoort is geroijeerd; Zwolle neemt in werkzaamheid en bloei toe, zoo ook de twee jongst opgerigte afdelingen Dordrecht en Sneek, terwijl bij de overige afdelingen het leden-aantal nagenoeg hetzelfde is gebleven. Bevordering van industrieel onderwijs en betere opleiding der aankomende werklieden wordt in sommige afdelingen met genoegen waargenomen. De uitkomsten daarvan waren bemoedigend. De industriëschool te Alkmaar werd in het afgelopen wintersseizoen vrij goed bezocht. Ook Dordrecht heeft pogingen aangewend om, door uitbreiding van onderwijs op de stads bouwkundige teekenschool, deze in eene nijverheidsschool te herscheppen; men vrees echter voor gebrek aan medewerking. De industriëschool te 's Hage blijft bij voortdurend de belangstelling in ruime mate tot zich trekken. Te Leyden werd overgegaan tot het daarstellen van een volksonderwijs in de wis- en natuurkunde. Te Sneek is de nieuw opgerigte industriëschool in den afgelopen winter reeds met een gunstig gevolg door ruim 30 leerlingen bezocht, terwijl de lessen ook nog gedroetelijk in den zomer worden aangehouden. Te Zwolle neemt de industriëschool der afdeling in bloei toe en vindt meer en meer sympathie; het getal leerlingen is geklommen tot 50 en zijn daar reeds onderscheiden prijzen uitgereikt. De leesbibliotheek te Alkmaar beantwoordt aan haar doel. Te Dordrecht is een leesgezelschap opgericht met het doel om lectuur over nijverheid te bevorderen. Die te Sneek wordt weder geregeld bijgehouden. De leesinrigting voor industriëlen te 's Hage zal nog dezen winter in werking kunnen treden. Te Dordrecht zal in oktober eene tentoonstelling worden gehouden van voorwerpen hienan den kring dier afdeling vervaardigd. Te Zwolle is de commissie tot verbetering van den toestand der handwerkklasse steeds ijverig werkzaam om de verouderde schoftbetaling af te schaffen en die per uur meer algemeen tot stand te brengen.

Uit deze korte aanwijzing kan inderdaad blijken dat de meeste afdelingen tot dus ver niet vruchteloos werkzaam waren, en dat ook het hoofdbestuur de algemeene belangen der vereeniging en die der nijverheid zeer ter harte nam, daarvan moge ten bewijze steekken het overzigt, dat wij van zijne voornaamste verrigtingen uit het verslag vernemen, en hier eveneens bij wijze van beknoppt overzicht aanstippen.

Tijdens de aanbidding van de wet op het lager onderwijs heeft het hoofdbestuur een adres aan de Regering ingediend, daarbij op onderscheiden gronden aandringende: 1°, dat onder de leervakken van het onderwijs woode opgenomen het handteekenen; 2°, dat van hen die zich aanmelden om een onderwijzers-examen af te leggen, ook een examen in het teekenvak gevorderd worde, en 3°, dat voor het examen van hoofdonderwijzer ook de natuurkunde in ruimen omvang zou worden gevorderd en niet slechts de algemeene beginselen van de kennis der natuur.

Het hoofdbestuur heeft wijders nadere pogingen aangewend, om zijne vroegere, ten doel hebbende te zorgen dat de inzenders op de tentoonstelling te New York weder in het regmatig bezit hunner daarheen gezonden

goederen kwamen, — effect te doen sorteren of te gemakkelijken. In de maand mei jl. heeft het hoofdbestuur, in het belang der nijvere klassen en tot wegruiming van belemmeringen, welke de nijverheid in hare ontwikkeling stuiten en in de concurrentie bemoeijelijken, een adres aan den Koning ingediend tot afschaffing van den accijns op de brandstoffen, of ten minste geheele vrijdom aan alle vakken van fabriek- en handwerknijverheid, daarbij tevens wijzende op het adres van de Kamer van koophandel en fabrieken te 's Hage in december 1854 aan de Tweede Kamer gerigt.

Op verbetering der octrooi-wetgeving is bij de Regering aangedrongen.

Vooraf ook het in de maand september te Brussel gehouden Europeesch Congres voor den vrijen handel heeft de aandacht van het hoofdbestuur getrokken. Van de vergadering, op zijne oproeping bijeengekomen, en van de besluiten daar genomen, is in der tijd ook in dit blad mededeeling geschied, terwijl thans nog blijkt, dat van wege het Ministerie van Financien, met bereidwilligheid, de noodige inlichtingen zijn gegeven omtrent ons tariefstelsel, opgehelderd door staten en door een beknopt overzicht van den gang onzer tariefshervorming en van den tegenwoordigen toestand met betrekking tot de vrijheid des handels. — Het verslag eindigde met eene aansporing om zich met vernieuwden ijver aan de zaak der vereeniging te wijden. Het werd, even als de toespraak des voorzitters bij de opening, met luiden bijval begroet.

Vervolgens werden, na eene korte pauze, de beschrijvingspunten in behandeling genomen. De rekening en verantwoording van den penningmeester over 1855/1856 werd, na onderzoek te zijn door eene daartoe benoemde commissie, op haar rapport, goedgekeurd. Voor het eerst sluit de rekening met een batig saldo, hetgeen blijkt geeft van ordelijk en zuinig beheer. Drie der hoofdbestuurders, welke volgens den rooster dit jaar aftreden, werden herbenoemd, zijnde de heeren *Nievergeld, F. N. de Charro* en *G. Brouwer*. De prealabele vraag: of er voor dit jaar prijsvragen zullen worden uitgeschreven, werd bij meerderheid ontkend beantwoord. Daardoor vervielen de in de beschrijvingspunten ter behandeling casu quo opgenomen prijsvragen, zoo door het hoofdbestuur als van wege sommige afdelingen voorgesteld, terwijl wijders een voorstel der afdeling Sneek om een subsidie tot het houden eener plaatselijke tentoonstelling mede werd afgestemd. Volgens art. 32 der wet wordt de algemeene vergadering te 's Hage gehouden, en zulks met het oog op de kosten, uit de verplaatsing van het hoofdbestuur voortvloeiende. Het hoofdbestuur had onder de punten opgenomen de vraag, of voor het volgend jaar die vergadering, bij wijze van uitzondering, elders zou plaats hebben. De meeste afgevaardigden bleken in last te hebben van den gestelden regel niet af te wijken, doch door 's Bosch werd voorgesteld en gemotiveerd het besluit, om het volgend jaar te 's Bosch te vergaderen. Aanleiding daartoe was de omstandigheid dat die afdeling, in overeenstemming met de Kamer van koophandel en met de Maatschappij van Nijverheid aldaar, besloten had in het volgend jaar eene tentoonstelling van nijverheid te doen plaats hebben, welk tijdstip dan zou kunnen worden in overeenstemming gebracht met dat der algemeene vergadering der vereeniging. Het motief, krachtig ondersteund door den voorzitter, vond daarop zóó veel bijval, dat al de afdelingen vrijheid vonden om voor 's Bosch te stemmen, vooral nadat door het hoofdbestuur nog was te kennen gegeven, dat het afstand deed van de reis- en verblijfskosten, zoodat het te nemen besluit de begroting voor het volgend jaar niet drukken zou. Die begroting zelve werd daarop in behandeling genomen en na eenige discussie aangenomen, waarbij het bleek, dat de kosten voor de afvaardiging op het Brusselsch Congres, gedeeltelijk reeds gedekt door eene inschrijving in de vroegere vergadering waarin over dat Congres is gehandeld, ook niet zouden komen ten laste der vereeniging, als hebbende de voorzitter dadelijk al het ontbrekende aan de eerste inschrijving voor eigen rekening genomen. Eindelijk is aangenomen een voorstel van 's Hage tot uitreiking van eervolle getuigschrijven aan trouwe en bekwame werklieden, met bepaling, dat dit in het vervolg zal kunnen geschieden alleen op de voordragt der afdelingen en van den meester, mits lid der vereeniging zijnde; dat het maximum zal zijn 20, de verdeling overgelaten aan het hoofdbestuur, en dat de overige afdelingen nog vóór 1 november kandidaten ter bekoming van zoodanige getuigschrijven kunnen voordragen.

De werkzaamheden hiermede afgelopen zijnde, werd deze vijfde algemeene vergadering door den voorzitter gesloten, die daarbij zijnen dank betuigde voor de welwillende ondersteuning in de leiding der vergadering en den wensch uitte, dat de werkzaamheden niet vruchteloos mogten zijn voor den bloei der vereeniging.

Des namiddags vereenigden zich de afgevaardigden en eenige andere leden der vereeniging aan een regt gul en vriendschappelijk diner in het *Groot Keizershof*, waarbij de nijverheids- en de handelsbelangen, schoon dan in een toaisten-gewaad gehuld of soms in den vorm van gemeenschappelijke bespreking, ruimschoots en veelzijdig werden behartigd, nadat bevoeren, zoolwel aan Z. M. den Koning, als aan den voorzitter, aan het hoofdbestuur en aan den bloei en de welvaart van het Vaderland eenige heildronken waren toegebracht.

's GRAVENHAGE den 4 september.

Z. M. de Koning is gisteren avond ten ruim 9 ure, per extra-trein, over den Holl. ijzeren spoorweg van het Loo en laatstelijk van Rotterdam, in deze residentie aangekomen.

— Z. M. heeft, bij besluit van den 4 dezer, bevorderd tot kapitein-luitenant ter zee à la suite Z. K. H. *Willem Nicolaas Alexander Frederik Karel Hendrik*, prins van Oranje, thans luitenant ter zee der 1ste klasse.

— Heden wordt in de residentie op de gebruikelijke wijze de verjaardag van Z. K. H. den Prins van Oranje gevierd, zoo door het uitsteken der vlaggen van de openbare en vele bijzondere gebouwen, als door het houden eener groote parade ten 12 ure in de Maliebaan.

— HH. KK. HH. prins en prinses *Hendrik* zullen zich aanstaanden zaterdag uit de residentie naar Soestdijk begeven en van daar naar Luxemburg vertrekken, waar HH. KK. HH. ongeveer 4 à 5 maanden zullen verblijven.

— Het diplomatiek diner, dat door Z. Exc. den mi-

nister van buitenlandsche zaken, den heer *Gevers van Endegeest*, heden zou gegeven worden, is, uit hoofde er ten Hove diner en gala zal plaats hebben, uitgesteld.

— In de *Saats-Courant* leest men het volgende: De belanghebbenden worden opmerkzaam gemaakt op den inhoud der volgende circulaire, onder dagteekening van den 4 dezer aan Zr. Ms. Commissarissen in de onderscheiden provincien en in het hertogdom Limburg gerigt: „Van tijd tot tijd is het voorgekomen, dat eene stoomboot bevonden werd op eene buitenlandsche haven in dienst te zijn, zonder dat van hare stoomtuigen hier te Lande aangifte en onderzoek gedaan was en men voor hun gebruik vergunning had gekregen. Volgens het eerste lid van 's Konings besluit van 12 februarij 1850 (*Saatsblad* n.º 7) wordt geene concessie meer vereischt voor de zee-stoomvaart, voor zover deze wordt uitgeoefend regstreeks, hetzij uit eene Nederlandsche haven naar buiten 's Lands, hetzij van buiten 's Lands naar eene haven in Nederland. Hierdoor zijn echter de ondernemers hier te Lande, welke stoomboot-diensten naar buiten 's Lands aanleggen of onderhouden, niet ontheven van de verplichtingen, bij Zr. Ms. besluit van 26 september 1833 (*Saatsblad* n.º 58) voorgeschreven omtrent de wijze van onderzoek en gebruik der stoomtuigen. Tot dusver zijn wel de buitenlandsche stoombooten, varende in dienst van buiten 's Lands gevestigde ondernemers, wat hare stoomtuigen betreft, hier te Lande niet aan een verplichtend onderzoek onderworpen, maar het geval is geheel anders wanneer de ondernemingen hier te Lande gevestigd zijn. Hierbij kan niet de vraag wezen, of de boot al dan niet onder Nederlandsche vlag vaart, de onderneming zelve is, door de plaats harer vestiging, eene Nederlandsche en behoort zich, waar zij met de Nederlanden in aanraking komt, volgens de aldaar bestaande verordeningen te gedragen. Liet men, althans bij politie-maatregelen, eene uitzondering ten behoeve eener vreemde vlag toe, dan zou het aan de willekeur der hier te Lande gevestigde ondernemers worden overgelaten om, door de keuze eener vreemde vlag, al die maatregelen te ontduiken. Voorts is nu en dan in het algemeen bevonden, dat, het zij in booten, het zij voor eenig ander gebruik, stoomtuigen zonder voorafgaande aangifte en vergunning zijn in dienst gesteld. De gebruikers, hierover onderhouden, deden het dan voorkomen, als of die stoomtuigen voorloopig slechts dienden tot proefnemingen, van welker uitkomst de al dan niet aankoop moest afhangen. Dergelijke voorgevens kunnen echter, uit het oogpunt van algemeene veiligheid, in geen geval als geldend worden aangenomen. Naar aanleiding van een ander heb ik de eer UHEG. te verzoeken, op zoodanige wijze als u meest geschikt voorkomt, te willen orde stellen en doen toezien, dat in uwe provincie geene stoombooten, vallende in de termen der bovenstaande beschouwingen, in de vaart gebragt of gehouden, en er in het algemeen geene stoomtuigen, het zij in hier te Lande te huis behoorende vaartuigen, het zij voor fabriekmatig of ander gebruik, al ware het ook slechts voor proefnemingen, gebezigd worden, dan waarbij op eene voldoende wijze aan de bepalingen des Koninklijken besluits van 26 september 1833 (*Saatsblad* n.º 58) is voldaan. Onverminderd de beschikkingen, door u in dezen te nemen, wordt mijn tegenwoordige rondgaande-brief in zijn geheel in de *Saats-Courant* van heden geplaatst.”

De Minister van Binnenlandsche Zaken, SIMONS.”

— Bij missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 22 augustus ll. is aan heeren Gedeputeerde Staten der provincien te kennen gegeven: „dat de toenmalige Minister van dat departement, bij missives van 17 september en 1 november 1845, n.º 37 en 111, aan Gedeputeerde Staten in de onderscheiden provincien mededeeling heeft gedaan van 's Konings begeerte, dat nergens, waar poorten of wallen aanwezig zijn, de wegruiming daarvan plaats hebben mogt; dat echter zich thans de vraag heeft voorgedaan of die aanschrijving nog wel van kracht kan worden beschouwd en of zij niet geacht moet worden door de gemeentewet vervallen te zijn, en dat het Z. M., naar aanleiding daarvan, behaagd heeft, bij kabinetsschrijven van den 17 augustus ll., n.º 57, te beslissen, dat de bedoelde aanschrijving als niet meer verbindend aan te merken is.”

— Naar men verneemt, heeft een groot aantal personen zich bij request tot den Minister van Binnenlandsche Zaken gewend, om de aandacht van Z. Exc. te vestigen op de geneeskundige instelling *Zuiderburg*, nabij deze stad gelegen, en onder de leiding van den heer *Hendrikz.* De ondertekenaars, wel auizend in getal, doen het gewigt en de uitmuntende inrigting van die instelling uitkomen, en vooral het groote nut, dat zij sedert vijf en twintig jaren gehad heeft voor de verpleging van armen uit het geheele Rijk. Zij hopen dat door tusschenkomst van Regerings wege de gratuite armverzorging, welke sedert april jl., om de groote daaraan verbonden opofferingen, niet meer op dezelfde schaal kon worden voortgezet, op den ouden voet kon worden hersteld, en wijzen op de vele duizende lijdens, die, sedert de oprigting van deze weldadige inrigting door des directeurs vader, aldaar met goed gevolg zijn behandeld.

— Gisteren is te Scheveningen aangekomen de bomschuit de *Jacoba Carolina*, stuurman *M. Beekhuizen*, reeder de heer *T. de Jager Gz.*, met 18,000 stuks steurharing, 30 ton pekelharing, 2 ton stukken en 3 ton zoutevisch; verkocht: de volle haring voor f 27, de ijle voor f 17 de duizend en de pekelharing voor f 21 de ton.

ROTTERDAM den 4 september.

Heden wordt alhier de 16de verjaardag van Z. K. H. den Prins van Oranje op de gebruikelijke wijze gevierd.

— Onder het voorzitterschap van den heer Burgemeester werd hier heden eene openbare vergadering van den Gemeenteraad gehouden, welke door 30 leden werd bijgewoond; afwezig waren de heeren *Blom, van der Kun, J. W. L. van Oordt, Prins, Sander, F. van Vollenhoven* en van *Wageninge*.

Nadat de notulen der vorige vergadering gelezen en zonder aanmerkingen goedgekeurd waren, deelde de Voorzitter mede dat de volgende stukken waren ingekomen:

1º, van Gedeputeerde Staten de mededeeling dat Z. M. de heffing der belasting op de boter voor deze gemeente had goedgekeurd. — Voor kennisgeving aangenomen.

2º, van de commissie voor de plaatselijke werken het verzoek om de noodige gelden, ten bedrage van f 1200, toe te staan voor den aanleg van een koolaschweg naar de sleephelling. — Ingewilligd.

3º, van de commissie voor het burgerlijk Armbestuur voordragten tot benoeming van drie leden der commissie; in de plaats van jonkh. mr. *A. A. Gevers Degroot* werden voorgedragen de heeren mr. *A. C. Verniers van der Loeff* en mr. *L. J. H. Bouman*; in de plaats van den heer *J. H. Hoogeweegen*, de heeren *G. van Bommel* en *A. A. Reepmaker*, en in de plaats van den heer mr. .... *Lipman*, de heeren .... *Minderop* en *N. Hoffmann*. — Ter visie gelegd.

4º, van de gezondheids-commissie voordragten tot benoeming van leden der commissie in de plaats van de heeren *H. T. Löhnis*, dr. *G. Ph. F. Groshans*, *A. F. van der Vliet* en .... *Scholten*; op die voordragten waren, behalve de aftredende leden, geplaatst de heeren *A. Hoyneck van Papendrecht*, dr. *A. M. Ballot*, *A. Kloete Norstier* en *F. Dekker*. — Mede ter visie gelegd.

5º, van het bestuur der Geneeskundige School alhier de orde der lessen voor den cursus van 1856-1857. — Ter visie gelegd.

6º, van het Nederlandsch Israëlitisch Armbestuur een verzoek om tegemoetkoming wegens de mindere inkomsten van de armengelden der openbare vermakelijheden; terwijl voor die gelden op de begroting van het Armbestuur eene som van f 600 was uitgetrokken, hadden de inkomsten daarvan over 1856 slechts f 177. 62 bedragen en nu geheel opgehouden, waarom men vergoeding deswege verzocht. — Overeenkomstig het voorstel van Burgemeester en Wethouders, werd besloten het door deze mindere ontvangst ontstaande tekort aan te vullen en aan het Ned. Israëlitisch Armbestuur over 1856 als suppletioire subsidie nog f 422. 38 toe te staan.

7º, een adres van eigenaars van panden aan de Kruiskade, om er op aan te dringen dat alsnog eene strook gronds door de gemeente worde aangekocht van het buiten dat vroeger aan mevrouw de wed. *Mees* heeft toebehoord, waarbij zij mededeelden dat de eigenaar van dien grond denzelven thans voor f 4650 zoude afstaan, terwijl verder op nieuw het nut van de verbreding der Kruiskade betoogd werd. — In handen gesteld van Burgemeester en Wethouders om een prae-advies uit te brengen.

8º, een adres van den heer *Pollen*, distillateur in de Korte Frankenstraat, om te verzoeken dat hem vergund worde gedurende de werkuren fusten voor zijn pand te plaatsen. — Nadat de Voorzitter gezegd had hoe dergelijk verzoek niemand kon worden toegestaan, werd het adres ter afdoening verzonden aan Burgemeester en Wethouders, als betreffende eene zaak van dagelijksch beheer.

9º, een verzoek van den ontslagen veeveger *Grootenhuis*, om benoemd te worden tot besteller van het Bredasche veer. — Werd besloten dit adres aan te houden tot dat de zaak der beurtveren in overweging zal zijn genomen.

10º, adressen van de heeren *Pollen* nopens de afwijzing van hun verzoek om restitutie van betaalde plaatselijke opcenten. — In handen gesteld van Burgemeester en Wethouders, ten einde een prae-advies uit te brengen, terwijl de Voorzitter zeide, hoe Burgemeester en Wethouders geméend hadden deze afwijzende beschikking te moeten nemen op grond der onlangs vastgestelde verordening.

En 11º, eene brochure over het bakken van brood en het malen van graan te Brussel, waarvan de strekking scheen te zijn een beter toezigt aan te prijzen op de zamenstelling en de prijzen van het brood. — Ter visie gelegd.

De Voorzitter deelde wijders mede, dat morgen of uiterlijk zaterdag alle stukken betrekkelijk de gemeente-begroting gedrukt aan de leden rondgedeeld zouden worden, waarom hij voorsloeg over te gaan tot het trekken der afdelingen voor het voorloopig onderzoek der begroting. Hiertoe vervolgens overgegaan zijnde was daarvan de uitkomst dat de afdelingen werden zamen-gesteld als volgt: 1ste afd., de heeren *Hoffman*, voorzitter, van *Wageninge*, *Burger*, *Bichon van IJsselmonde*, *Löhnis*, van der *Hoop*, *Sander* en *Gleichman*; 2de afd., de heeren *Schadee*, voorzitter, *Blom*, *J. W. L. van Oordt*, *Betz*, *Mees*, *H. W. A. van Oordt*, *Pincoffs* en *Ledeboer*; 3de afd., de heeren *Blankenheym*, voorzitter, *Roest van Limburg*, *Milders*, *Hubrecht*, *Beelaerts van Blokland*, *Hoyneck van Papendrecht* en *Reuchlin*; 4de afd., de heeren *Prins*, voorzitter, *Plate*, *Obreen*, van der *Kun*, *Smalt*, *Viruly* en de *Bruyn*, en 5de afd., de heeren *F. van Vollenhoven*, voorzitter, van der *Dussen van Beestingh*, *J. van Vollenhoven*, van *Reesema*, *Eickma*, van *Rijckevorsel* en van *Casteel*.

Vervolgens werden de beraadslagingen geopend over het voorstel van Burgemeester en Wethouders betrekkelijk de kade achter den Haringvliet.

De heer van der *Hoop* zeide, hoe men na lang en geduld wachten nu eensklaps door het thans aanhangig voorstel omtrent de kade achter den Haringvliet was verrast; bij de indiening van dat voorstel had hij zich daarover verblijd en na al de stukken naauwkeurig te hebben nagegaan, kon hij verklaren met het rapport van Burgemeester en Wethouders in te stemmen, uitgenomen het om niet afstaan van de 20 eilen gronds achter de huizen, waartegen hij bezwaar had; hij wilde daarvoor eene billijke som door de eigenaars der huizen doen betalen, daar de huizen door die aanwinst van grond toch aanzienlijk in waarde zouden stijgen. In den loop zijner rede uitte de spreker de meening, dat eene procedure te dezer zake ten voordeele der gemeente zou uitvallen, terwijl hij er ook niet bevreesd voor was dat de zaak door eene procedure weder op de lange baan zou worden geschoven.

De heer *Burger* was van gevoelen, dat de discussien zich nu moesten bepalen bij de vraag, of men Burgemeester en Wethouders al dan niet zou magtigen met de eigenaars der panden aan den Haringvliet in onderhandeling te treden. — De Voorzitter verklaarde hiermede niet in te stemmen en wees op de bepalingen van het voorstel, om de onderhandelingen met de eigenaars op bepaalde voorwaarden aan te knopen. — De heer van *Rijckevorsel* verklaarde vervolgens geen deel aan de discussien te zullen nemen, aangezien een zijner aanverwanten bij de zaak belang had. — De heer *Ledeboer* begreep waarom de eigenaars der panden aan de kade zijde van den Haringvliet zich vroeger met alle kracht hadden verzet tegen den aanleg van den spoorweg achter hunne huizen, maar hij begreep niet, om welke reden

zij nu nog op hunne regten bleven staan, daar het voor- gestelde eerder voor- dan nadeelig voor hen zoude zijn. Mogt de zaak tot eene procedure leiden, dan was hij niet beducht voor den afloop daarvan voor de gemeente, maar wel was hij bevreesd dat zulks tot vertraging aanleiding zou geven en daarom alleen zou hij met het voorstel instemmen. Ten slotte deed hij nog de vraag, hoe ver de kade zich in de Maas zou uitstrekken, en eindelijk wilde hij de eigenaars der huizen vrijlaten of zij den afgestanen grond al dan niet willen beplanten, dewijl bij het beplanten van dien grond de pakhuizen onder sommige der huizen niet van die zijde te gebruiken zouden zijn. — Op de vraag, hoever de kade zich inde Maas zou uitstrekken, antwoordde de Voorzitter dat zulks niet verder zou zijn dan gelijk met de uiterste punt van het Bolwerk, maar voegde er bij het niet noodig te achten dit punt nu in discussie te brengen.

De heer *Betz* bestreed het door den heer *Ledeboer* geuite beginsel, dat men de gemeente slechts met eene procedure zou behoeven te dreigen om concessien te erlangen. Zijns inziens kon men de procedure gerust afwachten en zou de uitvoering van het plan daardoor niet belemmerd worden. Hij was er echter tegen de bewoners van den Haringvliet ten deze concessien te doen, terwijl men bij het dempen van de Slijkvaart en andere wateren de eigenaars op groote kosten gejaagd heeft, zonder hen eenigzins te gemoet te komen. Hij zou dus tegen het voorstel stemmen zoo als het is liggende. — De heer *Obreen* meende, dat de gronden van regt van de eigenaars zeer zwak waren; hij zou echter voor het advies van Burgemeester en Wethouders stemmen, om moeilijke heden te voorkomen. Wat de vergelijking met de dempingen in de binnenstad betrof, hij meende dat die niet opging, daar de bewoners hier het stille uitzicht verliezen, in vrij aanzienlijke kosten komen en daarvoor wel eenige vergoeding mogen erlangen. Ten slotte vroeg hij nog eenige inlichting omtrent het onderscheid in de berekening van de kosten van dit plan met die van het plan met de gracht achter de huizen. — De heer *Hubrecht* merkte op, dat, wanneer één eigenaar weigert toe te treden, het geheele plan verval, waarom het zeer ligt kan gebeuren dat deze beraadslagingen geheel nutteloos zijn. Hij had gewild, dat de zaken ten deze een anderen loop hadden genomen; ook hadden Burgemeester en Wethouders zich wel vooraf met de eigenaars in verband kunnen stellen. Hij kon zich niet met het gedane grondstel vereenigen, daar hij het niet billijk vond den grond om niet af te staan; liep toch eene procedure ten nadeele der eigenaars af, dan bestond er geene reden tot het doen van dit voorstel.

De Voorzitter voerde daarop het woord tot verdediging van het voorstel. Wat de aanmerking van den heer *Hubrecht* betrof, zeide de Voorzitter dat het moeilijk was de zaken tot ieders genoegen te behandelen; hadden Burgemeester en Wethouders toch op dezen voet met de eigenaars der huizen onderhandeld, dan zou de Raad reden gehad hebben om zulks kwalijk te nemen. Men had ook gezegd dat hier concessien werden gedaan, welke bij andere dempingen niet hadden plaats gehad, doch de Voorzitter merkte aan dat de gevallen niet gelijk stonden, elders geschieden de dempingen toch in het belang der gemeente, en dat men het algemeen. Hij gaf toe dat eene procedure waarschijnlijk ten voordeele der gemeente zou uitloopen, maar de zaak zou daardoor op de lange baan worden geschoven en dit tot nadeel strekken. De eigenaars der huizen zouden toch allen kosten hebben en nu wilde men door eenige concessien beproeven moeilijkheden te voorkomen. De verplichting, om den afgestanen grond tot tuin in te rigten, wilde hij echter behouden zien.

De heer *Betz* zette nog nader zijn gevoelen uiteen. Hij beweerde dat de dempingen in de binnenstad ook in het algemeen belang waren geschied en dat vele eigenaars zulks ook liever niet gezien zouden hebben. Hadden de bewoners van den Haringvliet zich niet verzet en vroegen zij om den kosteloozen afstand van grond, men zou daaraan niet voldaan hebben. Hij hield vol dat men concessien deed, omdat met eene procedure gedreigd werd. — De heer *Pincoffs* sprak ter gunste van het voorstel van Burgemeester en Wethouders; hij zag geene reden om, terwijl het voorstel ten voordeele en tot verfraaijing der gemeente strekte, nu nog voor den afgestanen grond te doen betalen. — De heer *Burger* bragt nog eenige woorden in het midden, om de regten der eigenaars te staven. — De heer *van der Hoop* bleef van gevoelen, dat de onderhandelingen met de eigenaars der panden moesten worden geopend op die voorwaarde dat zij voor den over te nemen grond een billijken prijs zouden betalen. — De heer *Hubrecht* beweerde nog dat het be- wandelen van een anderen weg tot geene vertraging be- hoefde te leiden, daar men, zijns oordeels, de werk- zaamheden terstond zou kunnen aanvangen. Eene ont- eieniging ten algemeenen nutte achtte hij hier niet denkbaar, omdat men daardoor de regten der eigenaars zou erkennen.

Na nog eenige woordenwisseling werd tot stemming overgegaan en werd het voorstel van Burgemeester en Wethouders, om met de eigenaars der huizen aan den Haringvliet op de gestelde voorwaarden in onderhandeling te treden, aangenomen met 16 tegen 7 stemmen; tegen stemden de heeren *Betz*, *de Bruyn*, *Roest van Limburg*, *Gleichman*, *v. d. Hoop*, *Eickma* en *Hubrecht*.

De heeren *Burger*, *Beelaerts van Blokland*, *van Reesema*, *van Rijckevorsel*, *H. W. A. van Oordt*, *Vituly* en *Hoyck van Papendrecht* bleven als belanghebbenden of wegens aanverwantschap met belanghebbenden buiten stemming. De zitting werd daarop gesloten.

— Van Hellevoetsluis heeft heden de reis naar de Kaap de Goede Hoop ondernomen het Ned. barkschip *Zalt-Bommel*, kapit. *Juta*. Het vertrek van dezen bodem van Rotterdam had aldaar 11. zondag eene talrijke menigte op de been gebracht, daar met dit schip een getal van 130 stad- en landgenooten de reis naar Zuid-Afrika onderneemt. In de eerste plaats bevindt zich daaronder een honderdtal jongelieden van beiderlei kunne, te Rotterdam, Amsterdam, Deift en elders te huis behoorende, welke in of nabij de Kaapstad, of wel meer binnenslands als huisbedienden of voor den veldarbeid bij aldaar woonachtige Hollanders, met een verband van vijf jaren of tot op hunne meerder- jarigheid, in dienst zullen treden; deze kinderen bevinden zich op reis onder behoorlijk geleide en zoo voor voeding, kleeding en reinheid als sedelijken zij de meest mogelijke

voorzorgen genomen. Verder gaan met dezelfde gelegen- heid eenige bemiddelde personen mede, om zich in Natal of elders binnenslands aan den landbouw of de veeteelt te wijden; zij worden door eenige landbouwers en hand- werkslieden vergezeld. Verder bevinden zich bij dit getal van 130 landverhuizers nog eenige onderwijzers, alsook vrouwen van middelbaren leeftijd, om als dienst- boden in deftige gezinnen aan de Kaapstad te worden geplaatst. — Door een zamenloop van omstandigheden onderneemt mevrouw *Ida Pfeiffer*, die zich door hare reizen eene zoo algemeene bekendheid heeft verworven, met dezen zelfden bodem eene nieuwe reis; vindt zij aan de Kaap de Goede Hoop gunstige gelegenheid om naar Madagascar te komen, alsdan maakt zij daarvan gebruik, terwijl zij anders met de *Zalt-Bommel* den togt naar Batavia vervolgt, om eerst eenige haar nog onbekende gedeelten van den Indischen Archipel te bezoeken en later eene gelegenheid te zoeken om Madagascar te be- reiken.

— Zr. Ms. brik *DE ZEEHOND*, onder bevel van den kapitein-luitenant ter zee *M. C. van Vreeland*, is heden namiddag van Hellevoetsluis vertrokken, tot het doen van eenen kruistogt in de Noordzee.

— Aangaande den, buiten het Houthek te Haarlem, gepleegden moord van den dragonder *Arie de Pés*, ver- neemt men dat een zijner kameraden is gearresteerd, die korten tijd te voren, terwijl zij beiden zwaar beschenken waren, in zijn bijzijn was gezien en wiens stalbroek met bloedvlekken was besmet. Het gebeurde wordt naar elsch onderzocht.

— De Gemeenteraad van Amsterdam heeft, in zijne gisteren gehouden zitting, de voorstellen tot het ver- leenen van subsidie aan eene handelschool aldaar met 18 tegen 11 stemmen verworpen, waarmede tevens alles wat met de oprigting van eene zoodanige school in ver- band stond verworpen is.

— Het document, waarbij de hoofdvereeniging het Metalen Kruis het gedenk teeken op den Dam aan het stedelijk bestuur te Amsterdam heeft overgedragen en dat thans op het stadhuis ter bezigtiging is gesteld, is een zeer fraaie kalligrafische arbeid, welke den heer *J. Ed. Meijer* te Amsterdam alle eer aandoet. Het is op 200- genaamd maagdenparkement geschreven in gotische lette- ren, waarvan sommigen in kleuren en met goud en zilver zijn versierd; de hoofdletter is zeer georneerd; in de versierselen prijkt van boven een genius, die in de hand een gouden schild houdt, waarop een metalen kruis, welks vorm evenwel meer is die van een Latijnsch kruis; onder aan het ornament van de hoofdletter zijn op een banderol de jaartallen 1830 en 1831 aangebragt.

— De kerkeraad der Hervormde gemeente te Zaandijk heeft tot predikant beroepen ds. *P. van Limmik*, van Eemnes-Binnendijks.

— Van den Helder wordt geschreven dat aldaar hoop bestaat, spoedig in het bezit eener gazverlichting te zullen zijn, ten minste de zwarigheid voor het vinden van een terrein voor de oprigting der fabriek is thans opgeheven en aan de heeren ondernemers *Schretlen en Comp.* een geschikte grond aangewezen.

— Het *Nieuws- en Advertentieblad van Zeeuwisch Vlaanderen* meldt als eene groote bijzonderheid, dat in de gemeente *Zaamslag*, met eene feitelijke bevolking van 2467 zielen, van 13 juni tot den 2 augustus jl., volstrekt geene geboorten zijn aangegeven, en tevens dat van 7 juni tot 1 augustus hoegenaamd geene sterf- gevallen hebben plaats gehad, terwijl in de maand augustus ook geene andere gestorvenen zijn aangegeven dan een kind van 2 jaren, een van 7 maanden en een levenloos geboren.

— Op last van Z. M. is in het Park op het Loo eene aanmerkelijke verfraaijing aangebragt. Aan de westzijde van de groote of zoogenaamde veldvijvers, in de nabij- heid der plaats, alwaar vroeger eene overdekte zitplaats van berkenstammen bestond, is een fraai houten gebouw in Zwitserschen stijl opgetrokken, om tot badhuis te dienen, zijnde het voorzien van eene lange houten brug, die een eind weegs den vijver inloopt. Van de oostzijde komende, levert dit gebouw, door boomen omgeven, een schoon gezigtspunt op.

— De waterhoogte te Arnhem was den 3 dezer 1,85 el. De Rijnhoogte te Keulen was den 3 dezer 8 voet 2 duim Keulsch peil (8 voet Rijnlandsch).

— Zr. Ms. schoeners *ATALANTE* en *MAKASSAR* zijn 11. maandag van Aberdeen vertrokken, tot het doen van eenen kruistogt.

Burgerlijke Stand.
ROTTERDAM den 4 September.
OVERLEDEN: L. van Cleeff, d., 5 m. — J. Hillen, jd., 37 j. — C. Tieman, z., 4 m. — A. E. C. Stoel, d., 8 m. — J. Tillich, man van A. Jonkers, 39 j. — D. Groen, man van M. J. van Oosten, 35 j. — N. C. van Eenige, z., 4 m. — A. H. Heygen, d., 1 j. — M. Barenswaard, z., 3 m.
BEVALLEN: P. M. Paludanus, geb. Top, z. — H. M. J. van Gulp, geb. Dupont, z. — J. M. H. Verbrugge, geb. Mees, z. — F. van Swijndregt, geb. de Gorter, d. — J. Brezet, geb. van Oudenaarden, z. — A. C. Reijserman, geb. Christiaanse, z.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING,
in het Regthuis te Bergschenhoek,
Woensdag den 3 September 1856:
Een Huis, waarin de Brood- en Beschuitbakkerij wordt uitge- oefend, Toin en Erve, aan den Bergschenhoek, geteekend n.º 65. In trekgeld f 1700, daarop verkocht.

Beeldingen.
Nederland.
HELLEVOETSLUIS 4 september. Gisteren avond arriveerden *Eleanor*, Watson, v. Newcastle, en *Concordia*, Blijst, v. Archangel. — Heden gearriveerd *Ceres* (st.) v. Londen, en *Sabina*, Martin, van Boness. Vertrokken de *Commissaris des Konings van der Helm*, A. Hoogenstraten, en van *Bossa*, W. E. Hageman, beiden n. Batavia (de eerste per *Brouwershaven* en de laatste per *Kinderdijk*); *Zalt-Bommel*, C. J. Jura, n. Port Elizabeth (per *Brouwershaven*); *Twee Vrienden*, W. van der Valk, n. Trieste; *Maria*, G. S. Bakker, n. Corfu; *Clara Wilhelmina*, Siebels, naar Cardiff; *Christine Marie*, Steensen, *Catharina Elisabeth*, Nuisker, en *Sphynx*, Kruisinga, alle drie n. Newcastle; *Ariel*, Dyer, naar Liverpool; *Margaret*, Dyer, n. Plymouth; *Levant* (st.) en *Saine* (st.), beiden n. Havre; *Maria Christina*, Garguilo, en *Cossanza*, Cacace, beiden n. Napels; *Bonita*, Mulder Drenth, naar de Kust van Guinea, en *Mississippi*, Allen, naar Boston; de wind O. N. O.
BRIELLE 4 sept. Gearriveerd *Chey Chase* (st.) van Newcastle; *Moselle* (st.) en *City of Boulogne* (st.), beiden van Londen. — Vert. *Alida Hendrika*, Bieze, en *Elbe*, Becker, beiden op avontuur; *Hortensia*, Gammelaard, en *Margaret & Eliza*, Sanson, beiden n. New- castle, en *Rubert & Elisabeth*, Hobart, n. Rochester (zijn allen wel

in zee gekomen). — Heden nacht is op 5½ mijl van land gezonken de Engelsche brik *Charity*, kapit. Rockriff, met steenkolen v. Sunderland n. Schiedam; de equipage leeft zich in de boot begeven en is gered en alhier aangebragt door de loodsboot n.º 10, schipper W. Krijgsman; de wind O.

MAASSLUIS 4 september. Heden vertrokken *Bilmont*, Hamm, *Eliza*, Murray, *Vallant*, Lawian, en *Merebant Packet*, Thompson, alle vier naar Newcastle; *Annabella*, Clark, en *Hebe*, Moor, beiden naar Shields; *Dan*, Londsdaal, naar Seaham, *Unity*, Swanson, naar Leith; *Alert*, Petersen; naar Harlepool; *Gratitude*, Davidson, n. Sunderland; *James Moorhous*, Martin, n. Londen; *Dankbaarheid*, K. Dorland, naar de Noordzee; *Frouw Janina*, L. H. Mulder, en *Aurora*, J. K. Brouwer, beiden op avontuur. Van de buiten gean- kerde schepen is de *Sophia Klasina* heden morgen wel in zee gekomen. De heden vertrokken en de buiten geankerde schepen *Harlequin*, *Pilot*, en *Geziena* zijn heden namiddag wel in zee gekomen: de wind O. N. O.

BROUWERSHAVEN 4 sept. Gearriveerd *Saad Dorrecht* (st.) v. Londen, en *Gauwje & Maria*, Boursse Wils, v. Rotterdam (per *Kinderdijk*); de wind Z. O. — O.

TEXEL 3 sept. (N. N. W. — N. — W.) Gearriveerd *Magnet* (st.) van Londen; *Fox*, King, van Yarmouth; *Ariel*, Grant, en *Frouw Martha*, Corporaal, beiden van Newcastle; *Iduna*, Hansen, van Wyburg; *Ellida*, Hansen, van Christiania; *Ondine*, Engoe, van Frederikstad; *Frieden*, Stibolt, van Drammen, en *Ora & Labora*, Halvorsen, v. Arendahl; gisteren nog *Harmony*, Dodds, en *Zemith*, Conn, beiden van Sunderland; *Eduard*, Reetzke, en *Elise*, Lubben, beiden v. Archangel. — Vertrokken *Ellisabeth & Jacoba*, J. G. Lucas, naar Akyab, en *Diana* (st.) n. Londen.

VLEIE 2 sept. (N. N. O.) Gearriveerd gisteren *Harlingen* (st.) v. Londen en *de Amstel* (st.) v. Hamburg; heden *Fennechiena*, Water- borg, van St. Petersburg; *Houthandel*, de Jong, van Memel, en *Hendrik*, Plukker, v. Laurvig. — Vertrokken gisteren *Pier Gezusters*, Blok, naar Londen; *Alberdina*, Scherpbler, en *Mentor*, Endro, beiden n. Newcastle; *William*, Scott, *George Smith*, Marshall, en *Dauntless*, Wilkinson, alle drie n. Sunderland; *Jacob*, Lundquist, en *Leopoldine*, Lieckfeldt, beiden naar Harlepool; *Catharina*, Knol, naar St. Petersburg; *Vriendschap*, Wijbes, n. Gothenburg; *Ellisabeth Ruardt*, Wolthecker, en *Socblomsten*, Holm, beiden naar Bergen; *Coloritas*, Sörensen, naar Frederikstad; *Frouw Helena*, Kraan, en *Catharina*, Nieting, beiden naar Christiansand; *Königin Marie* (st.) n. Harburg; *Afna Agatha*, Mulder, *Aukjen*, Teensma, en *Ellisabeth Lollina*, Carst, alle drie op avontuur; heden niets.

VLLISINGEN 2 sept. Op de Schelde gearriveerd *Broederliefde*, Sap, van Koningsbergen naar Antwerpen.

Buitenlandse Haven.
Aangekomen:

Te HONG KONG 8 juli *St. Helena*, Sterkenburg, v. Foo-Chew-Foo. — Te IBRAILA 1 aug. *Maria Louisa*, Mulder, 6dito *Sulina*, Spanjer, en 7 *Augusta*, Rabe, v. .... — Te GIBRALTAR 23 aug. *Aberstina*, Hazewinkel, v. Tromsøe. — Te LISSABON 19 aug. *Johannes Arinus*, Vlsser, van Newcastle. — Te ALTONA 9 sept. *Frouw Catharina*, Hulsman, v. Amersfoort. — Te TRAVEMÜNDE 1 sept. *Gea*, Schuldt, v. Amst. — Te DANTZIG 28 aug. *Roelina*, Prins, van Hamburg; 30 aug. *Drle Gezusters*, Mandema, v. Kiel, *Wubina Venema*, Gort, en *Karsina*, Waterborg, beiden van Rostock; 1 sept. *Engelina*, Smith, van Rotterdam. — Te GOTHENBURG 29 aug. *Amazon*, Dannberg, van Batavia. — Te RENDSBURG 30 aug. *Berenina Huges*, Bekkering, van Newcastle, en *Imke Giezen*, Pulster, van Hull.

Vertrokken:

Van TRIEST 28 aug. *Johannes Albertus*, Londt, naar Londen; 29 dito *Antje Sleeswijk*, de Jonge, n. Smyrna. — Van ROYAN 29 aug. *Geertje*, Pomper, en *Ena Elisabeth*, Bossmak, beiden naar St. Petersburg. — Van HAMBURG 2 aug. *Henriette Geertruida*, Dijk, n. Amst. — Van KIEL 30 aug. *Cornelia*, Moller, naar St. Petersburg. — Van TRAVEMÜNDE 1 sept. *Gezina Wilhelmina*, Dokman, n. de Oostzee. — Van SWINEMÜNDE 30 aug. *Frouw Hillechina*, Joosten, n. Bremen. — Van DANTZIG 29 aug. *Maria Bertha*, Ahrens, n. Amst. — Van MEMEL 30 aug. *Adolph*, Mumm, n. Rotterdam, en *Dieverdina*, de Jonge, naar Schotland. — Van KOPENHAGEN 29 aug. *de Spruit*, Pott, n. Riga; 30 dito *Anna Catharina*, Drent, naar de Oostzee.

KAAPSTAD 10 juli. Het Nederlandsch schip *Zaanstroom*, kapit. D. Hofker, v. Liverpool n. Sydney, is den 25 juni om geneeskundigen raad in Simonsbaai binnengelopen, doch heeft den 5 juli de reis voortgezet. — Het Nederlandsch schip *Diana*, kapit. P. H. Willers, van Batavia naar Amsterdam, is den 3 juli met zeeschade in Simons- baai binnengelopen, hebbende zwaar weder gehad. — Het Nederlandsch schip *America*, kapit. P. L. Zeeman, van Batavia naar Amsterdam, in Simonsbaai binnen, heeft na volbragte reparatie den 5 juli de reis voortgezet.

VENETIE 28 aug. Vertrokken gisteren *Maria*, Menses, n. Londen. — Uitgeklard *Brandenburg*, Dethmers, n. Liverpool. — In lading *Helena Brons*, van Emmen, naar Rotterdam.

De stoomboot *Noord-Holland*, kapit. J. Blad, van Amsterdam naar St. Petersburg, te E L S E N E U R binnen, heeft na het innemen van steenkolen den 1 september de reis voortgezet.

In de SOND gearriveerd: 31 aug. *Agatha Geertruida*, Potjewijd, van Petersburg naar Liverpool; *Elsina*, Nanninga, van Riga naar Amsterdam; *Eclipse*, Brandt, van Gelle naar Batavia, en *Vriendschap*, Bieze, van Riga naar Hull; — 1 sept. *Janina*, van der Wal; *Margaretha*, Koster, en *Jacoba Alida*, van der Laan, de laatste van Grimsby naar Riga.

HOLTENAU gepasseerd: 31 aug. *Afna*, Broekema, v. Petersburg naar Bremen; 1 sept. *Zwaantje*, Bakker, van Rügenwalde n. Engeland.

RENSBURG gepasseerd: 28 aug. *Hermine*, Kroon, v. Zwolle n. Flensburg, en *Maria*, Tent, van Harlingen n. Wismar; — 29 aug. *Frouw Margaretha*, Groenewold, v. Amsterdam n. Rostock, en *Engelina Janina*, Rozema, van Newcastle n. Riga; — 30 augustus *Trientsje*, Feddes, van Schiedam n. Dantzig, en *Endragt*, Marcens, van Newcastle naar Lubeck.

TONNINGEN gepasseerd 29 aug. *Onderneming*, Pronk, v. Makkum naar Wismar.

Engeland.

Te GRAVESEND gearriveerd 2 sept. *Wayo*, Cummings, v. Medem- blik, *Jonge Antje*, van 't Veer, en *Drle Broeders*, Vlsser, beiden van Workum. *DEAL* gearriveerd 2 sept. *Magda*, Osterberg, van Londen n. Batavia. Van HULL vert. 1 sept. *Cijsbertha Wilhelmina*, Priebe, n. St. Petersburg. Te HARTLEPOOL gearriveerd 30 aug. *Zwaantje Elisabeth*, Jager, van Londen. Te DUNDEE 31 aug. *Hendrika*, de Jonge, van Koningsbergen. Te GRANGEMOUTH 31 aug. *Annegina*, van Sluis, van Bremen. Te ST. DAVIDS 30 aug. *Johanna Wilhelmina*, Faber, van Leith. Te LEITH 31 augustus *Meermin*, Hazewinkel, van Smyrna; — vert. 30 dito *Margaretha Augusta*, Jongman, n. St. Davids. Te WATERFORD 30 aug. *Juno*, Rosbergen, v. Odessa. Van LIVERPOOL uitgeklaard 1 sept. *Anna Hendrika*, Ebling, en in lading *Alida*, Valk, beiden n. Riga.

Cargalijsien.
Rotterdam.

LONDEN, Ceres, G. Bateman. — 3 k. Indigo, 6 b. Huiden, 2 vaatj. Carb Ammoniac, 1 k. Opium, 1 v. Sandrac, 4 kistj. Rhabarber en 1 k. Assefoetida, S. A. le Vino en Co.; 27 v. en 1 b. Koffij en 100 b. Peper, J. H. Claus en J. Raulino; 28 b. VVol en 30 vaatj. Harst, C. Hemmann en Co.; 24 v. Salpeter, J. Hasinghuis en Zoon; 10 v. Koffij, D. H. en VV. Pompe; 7 v. dito, Coomans, Born en Philipp; 10 flesschen Kwikzilver, 10 b. Peper en 1 v. Menie, L. Mayer en Co.; 175 boss. Gaspijpen in 3 v. Gastoebehooren, R. J. Stokvis en Zoon; 50 v. Koopm., Order.

LONDEN, Moselle, E. B. Warman. — 6 v. Koffij, 1 p. Gom- elastiek, 5 b. Leder en 2 z. Koopm., S. A. le Vino en Co.; 4 b. en 1 k. Vellen, P. J. van der Schrieck en Co.; 5 b. VVol, 1 p. Gom-Elastiek en 3 pakk. Kleederen, J. H. Claus en J. Raulino; 2 b. Zijde en 1 k. Koopm., C. Hemmann en Co.; 2 b. Zijde, Boutmy en Co.; 4 b. Manufacturen en 1 b. Koopm., H. Braakman en Co.; 4 b. Saffloer, VV. P. Knapeen; 3 k. VVijn, Gebr. Nottebohm; 1 b. en 1 k. Koopm., J. B. Crol en Co.; 2 b. Koopm., C. L. Ringrose en Co.; 9 v. dito, Diverse, 5 p. Kleedaren, 6 b. Koopta, 8 b. Zijde en 10 vaatjes Vlach, Order.

